

BEGELEIDINGSproces VAN DE MDT'ER

Handleiding voor het begeleiden van jonge
vrijwilligers

Zin in YMCA projectgroep
zinin@ymca.nl

Inhoud

Inleiding.....	2
MDt-er versus Vrijwilliger	2
MDT'er	2
Reguliere vrijwilliger	2
Het MDT-traject	2
Mogelijkheden binnen de YMCA voor een MDT-er.....	3
Rollen binnen het traject	3
MDT'er	3
Lokaal begeleider	3
YMCA ondersteuning	3
Taken binnen het traject	4
Taken van de MDT'er	4
Taken van de Lokaal begeleider	4
Taken van de jeugdwerkconsulent	4
Belangrijke punten in begeleiding	5
Bijlagen	6
Bijlage 1: Checklist jongere die start.....	6
Bijlage 2: Gedragscode YMCA.....	7
Bijlage 3: Stijlen van begeleiding	9

Inleiding

Zin in YMCA is een project aansluitend bij de maatschappelijke dienstdienst van de Rijksoverheid. Het project maatschappelijke dienstdienst laat jongeren met vrijwilligerswerk in aanraking komen. Binnen dit project gaan jongeren tussen de 16-28 jaar aan de slag als vrijwilliger bij de YMCA of één van de aangesloten groepen. Ze kunnen hun eigen idee uitvoeren of kiezen uit één van de door YMCA gedefinieerde jobs zoals Social Media Held(in), begeleider van kinderactiviteiten of kampstaf tijdens de zomerkampen. De jongeren leren nieuwe skills, doen ervaring op, verrijken hun CV en ervaren dat het doen van vrijwilligerswerk een gevoel van voldoening geeft en van betekenis zijn voor anderen. Door vrijwilligerswerk ontdekken jongeren talenten, vergroten ze hun zelfvertrouwen, vaardigheden én netwerk.

Meedoen aan het MDT-traject heeft een aantal voordelen voor de jongere die we hieronder zullen beschrijven

MDT'er versus Vrijwilliger

In dit document staat puntsgewijs benoemd hoe YMCA de inzet van MDT'ers ondersteunt. Allereerst zullen we het verschil uitleggen tussen een MDT'er en een 'reguliere' vrijwilliger.

Het proces van begeleiden van een MDT'er is intensiever en duidelijker vorm gegeven dan de begeleiding van een "reguliere vrijwilliger" en is duidelijk gericht op ontwikkeling.

MDT'er	Reguliere vrijwilliger
• Leeftijd tussen 16 – 27 jaar • De jongere is minimaal 80 uur actief binnen termijn van 6 maanden • De jongere heeft een leer- ontwikkeling vraag • De jongere heeft regelmatig begeleidingsgespreken met een vast contactpersoon • De jongere heeft een VOG aangevraagd • De jongere volgt de basistraining YMCA jeugdwerk • Krijgt mogelijkheid trainingen / cursussen of workshops te volgen, zowel binnen als buiten de organisatie (is budget voor vanuit het project)	• Geen leeftijdsgrens • eisen t.a.v. minimale tijdsinvestering • Er hoeft geen duidelijke leer- of ontwikkelingsvraag te zijn. • De begeleiding is minder intensief • De vrijwilliger heeft een VOG aan gevraagd (nog niet bij alle lokale groepen standaard) • Moet vaak zelf opzoek naar trainingen wanneer hij/zij dit wil, lokale groepen bieden dit vaak niet standaard aan. Er is vaak ook zeer beperkt budget voor.

Het MDT-traject

Het traject begint bij de werving. De jongere toont interesse in de vereniging, of hij/zij reageert op een vacature die geplaatst is. Wanneer het eerste contact is geweest wordt er een kennismakingsgesprek gepland waarin de mogelijkheden en de wensen/ontwikkelingsbehoefte van de jongere worden verkend. In deze kennismaking ontdek je of een jongere binnen het MDT-traject zou passen of dat hij/zij als reguliere vrijwilliger aan de slag gaat binnen de vereniging.

Besprek de voorwaarden voor het MDT-traject goed en benoem ook de voordelen voor de jongere als hij/zij dit nog niet weet. Als de jongere enthousiast is om MDT'er te worden, wordt een gesprek

gepland waarin afspraken gemaakt worden over de werkzaamheden, de tijdsinvestering, praktische zaken, de gedragscode (zie bijlage) en de begeleiding. De ontwikkelingsdoelen worden benoemd en er wordt afgesproken hoe de jongere hieraan gaat werken. Dit hoeft geen heel uitgeschreven plan te zijn dit kunnen ook kleine dingen zijn zoals ervaren hoe het is om voor een groep te staan. Leren om een activiteit van A-Z te bedenken en uitvoeren. Hierin staat de behoefte van de jongere centraal, net zoals de frequentie en vorm van de begeleiding. Elk kwartaal zal aan de jongere gevraagd worden een enquête in te vullen waardoor er getoetst kan worden of de jongere tevreden is hoe het gaat. Deze enquête zal de jeugdwerkconsulent versturen.

Tussentijds kunnen plannen worden bijgesteld, door de regelmatige begeleidingsgesprekken komt aan de orde of dit nodig is of niet. Na de afgesproken periode vindt er een evaluatiegesprek plaats, waarmee het MDT-traject officieel wordt afgesloten. De jongere kan besluiten om als “reguliere” vrijwilliger door te gaan.

Mogelijkheden binnen de YMCA voor een MDT'er

- Organiseren van jeugd activiteiten
- Spelkoffer ontwikkelen
- Uitvoering van jeugd activiteiten
- Trainingen geven
- Activiteiten op aanvraag begeleiden
- Zomerkampen begeleiden
- Social media bijhouden
- PR verzorgen
- Workshops bedenken en uitvoeren
- Opzetten van regionale activiteiten
- Participeren in besturen of werkgroepen

Rollen binnen het traject

MDT'er

Is degene die begeleiding ontvangt en zelf ook aangeeft wat voor hem de wenselijke begeleiding is.

Lokaal begeleider

Het is belangrijk om een speciale begeleider voor de jongere aan te stellen waar ze met vragen terecht kunnen en op wie ze altijd kunnen terugvallen. De begeleider speelt een sleutelrol in het. Hij geeft informatie over beleid, informatie, taken en werkwijze. En voert regelmatig begeleidingsgesprekken met de jongere. In deze begeleidingsgesprekken geeft de begeleider feedback en waardering en houdt het ontwikkelingsproces in de gaten. Kijkt naar scholingswensen en houdt ook goed in de gaten of de jongere op z'n plek zit en het sociaal gezien ook naar de zin heeft.

YMCA ondersteuning

De jeugdwerkconsulent is bereikbaar voor de lokaal begeleider wanneer hij/zij ondersteuning nodig heeft voor de begeleiding van de MDT'er. De jeugdwerkconsulent kan als sparringpartner dienen als er een situatie is waar de lokaal begeleider zo snel niet weet hoe te handelen. Daarnaast vraagt zij regelmatig aan de lokaal begeleider hoe het gaat. YMCA jeugdwerk organiseert het gehele jaar door interessante trainingen en workshops voor vrijwilligers die actief zijn in het jeugdwerk, hier zijn naast de lokale begeleiders ook de MDT'ers welkom. Het aanvragen van een VOG en de certificaten kan ook bij de YMCA gedaan worden. De jeugdwerkconsulent zal waar mogelijk trainingen en workshops aanbieden waar vraag naar is vanuit de MDT'er.

Taken binnen het traject

Taken van de MDT'er

- Aangeven wat hij/zij wil doen en leren
- Goed contact houden met de begeleider

Taken van de Lokaal begeleider

- Gegevens van de MDT'er doorgeven aan de YMCA
- Stappenplan begeleiding MDT'er doorlopen = regelmatig in gesprek gaan met de MDT 'er over stand van zaken
- Terugkoppelen aan YMCA waar de MDT 'er zich in wil ontwikkelen, zo kan er gekeken worden naar mogelijke trainingen

Tijdspad	Wat	Bespreekpunten
kennismaking	1 ^e Contact op initiatief jongere	Je maakt een afspraak om samen te kijken naar wensen en mogelijkheden ZIE BIJLAGE 1: CHECKLIST JONGERE DIE START
Kennismaking	1 ^e contact op reactie vacature	Je maakt een afspraak om te bespreken wat je ideeën zijn en waarom je dit met deze jongere(n) bespreekt ZIE BIJLAGE 1: CHECKLIST JONGERE DIE START
Binnen 4 weken	Concretiserend gesprek	• Wat gaat de jongere doen, plan maken • Wat wil de jongeren uit dit traject halen? • Hoe wil de jongere begeleid worden • Samen afspraken maken over monitoring • Gegevens voor VOG doorsturen naar YMCA
Per jongere en per taak verschillend	Check / monitor <i>Fysiek / telefoon / mail / app</i>	• Hoe gaat het • Bevalt het • Wat heb je nodig, training/cursus
<i>Terugkerend</i>		
Wanneer in de regio	Basis cursus laten volgen	• Vraag na hoe dit geweest is
Afsluiting		• Na de afgesproken periode evalueer je met de jongere en bespreek je of de jongere door wil gaan als reguliere vrijwilliger

Taken van de jeugdwerkconsulent

- VOG aanvragen voor de MDT 'er
- Monitoren hoe de begeleiding gaat
- Trainingen aanbieden voor de lokaal begeleiders
- Vraagbaak voor de begeleiders
- Monitoren hoe de begeleiding gaat
- Bundelen van behoefte van MDT'ers en daar trainingen op aanbieden
- Basistraining – certificaten verzorgen
- Overzicht van trainingen die MDT'ers kunnen volgen

- Overzicht van trainingen die lokaal begeleiders kunnen volgen

Belangrijke punten in begeleiding

- De MDT'er geeft zelf aan waar zijn interesse ligt
- De MDT'er komt zelf met ideeën qua taken of leerdoelen
- In overleg maak je concrete taken die de MDT'er oppakt
- Laat de MDT'er zelf benoemen hoeveel begeleiding hij wenst, maar hier duidelijke afspraken over, plan de data desnoods al in met elkaar
- Geef aan dat er scholingsmogelijkheden zijn als een MDT'er dit wenst hij een voorstel kan doen

Bijlagen

Bijlage 1: Checklist jongere die start

Met elke jongere die binnenkomt wordt een intakegesprek gevoerd. In dit gesprek komen onderstaande punten (in willekeurige volgorde) aan de orde;

Praktische punten:

- Gegevens noteren, naam, adres, postcode/woonplaats, emailadres, telefoonnummer, geb.d.d.
- Aanvragen VOG
- Ondertekenen gedragscode (zie bijlage 2)
- Invullen vragenlijst Zon MW : Jongeren kunnen bij u op locatie of thuis via de telefoon of computer via <http://www.mdtonderzoek.nl> de vragenlijst invullen.

Gesprekspunten:

- Wat heeft de jongere doen besluiten om bij ons te komen
- Wat zijn de wensen, wat wil hij/zij leren of ervaring in op doen.
- Heeft de jongere een beeld van de YMCA? Evt. aanvullende informatie geven
- Uitgangspunten van de YMCA benoemen
- Mogelijke jobs verkennen die bij deze jongere passen.
- Vervolg traject bespreken
- Uitnodigen voor de eerst volgende introductiedag in zijn/haar omgeving
- Kan deze vrijwilliger de taak uitvoeren? (de vraag naar kennis en vaardigheid)
- Is deze vrijwilliger bereid de taak te doen? (de vraag naar zelfvertrouwen en motivatie)

Bijlage 2: Gedragscode YMCA

Omdat we duidelijk willen zijn naar binnen en naar buiten stellen we een aantal GEDRAGSREGELS vast die gelden voor de staf (vrijwilligers, stagiaires en beroepskrachten) binnen YMCA .

..... (Naam) onderschrijft deze gedragscode:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

.....

.....-.....-.....

.....

A. OMGAAN MET DE YMCA IDENTITEIT

Alle vrijwilligers dienen de YMCA identiteit te respecteren als uitgangspunt voor het werk.

De YMCA identiteit in 10 zinnen:

1. Bij de YMCA proberen we naast plezier en ontspanning te zorgen voor elkaar en voor de ander.
2. Bij de YMCA kijken we niet naar taal, huidskleur of waar je vandaan komt, iedereen telt mee binnen de YMCA.
3. Bij de YMCA gaat het om kinderen, tieners en jongeren en krijg je de kans om dingen te leren en jezelf verder te ontwikkelen.
4. Bij de YMCA gaan aandacht voor zingeving, creativiteit en zorg voor de wereld hand in hand.
5. Bij de YMCA kijken we over de grenzen heen.
6. Bij de YMCA leert jeugd eigen verantwoordelijkheid te ontdekken en toe te passen.
7. Bij de YMCA wordt het werk vooral gedaan door de vrijwilligers.
8. Bij de YMCA telt niet leeftijd, kennis of sociale positie, maar de inzet van je eigen mogelijkheden.
9. Bij de YMCA erkennen we elkaar als mensen.
10. Bij de YMCA kun je niet alleen over een betere wereld praten of dromen, maar gaan we er vanuit dat je daar actief bij betrokken bent.

B Gedragsregels omgang binnen de groep van vrijwilligers

1. Accepteer elkaars unieke mogelijkheden.
2. Geef elkaar alle steun bij de vorming van een team.
3. Accepteer dat iedereen zijn zwakke en sterke punten heeft.
4. Geef gezag aan de coördinator/beroepskracht (van de activiteit) bij het doorhakken van knopen.
5. Geef een positieve bijdrage aan evaluaties.

C. Omgang tussen vrijwilligers en deelnemers

1. Als vrijwilliger heb je een duidelijke verantwoordelijkheid voor de deelnemers, uiteraard is die mede afhankelijk van de leeftijd van de deelnemers.
2. Jij bent er voor de deelnemers en niet andersom. Overall taak van de vrijwilliger is om de deelnemers een fijne activiteit te bezorgen.
3. Bied een luisterend oor aan deelnemers met problemen. Je bent geen maatschappelijk werker, dus wees terughoudend met goede adviezen en raadgevingen. Je bent nooit verantwoordelijk voor nazorg. Jouw taak is om mensen van de activiteit te laten genieten. De beroepskracht staat je vanzelfsprekend bij als je er niet uitkomt.
4. Vertrouwelijke informatie dient vertrouwelijk te blijven. Als je iets hebt gehoord dat van algemeen belang is, overleg dan met de beroepskracht of het bestuur.
5. In het alleruiterste geval, als alle andere mogelijkheden zijn uitgeput, of als er dusdanige overtredingen van huis-, activiteit-, of algemene regels zijn geweest kunnen deelnemers naar huis worden gestuurd, dit altijd in overleg.
6. Behandel de deelnemers als unieke mensen met unieke mogelijkheden.

D. Omgaan met het milieu

1. Laat niets achter in de natuur en neem ook niets mee.
2. Houd rekening met de dieren en planten in de omgeving.
3. Houd je aan de regels die gelden voor de omgeving waarin de activiteit plaats vindt.
4. Gebruik in de natuur de wegen en de paden.
5. Wees voorzichtig met vuur. (Roken is ook vuur).
6. Zie er op toe dat rust en stilte niet teveel verstoord worden, pas je gedrag aan afhankelijk van je omgeving. (rust in het bos en 's nachts in een woonwijk).

E. Omgaan met voeding en genotmiddelen

1. We houden bij de voeding rekening met dieetwensen en overtuigingswensen.
2. We zijn zeer terughoudend in het nuttigen van alcohol. In aanwezigheid van de deelnemers zal er door de vrijwilligers geen alcohol worden genuttigd.
2. De deelnemers onder de 18 jaar, mogen niet roken of alcohol consumeren.
3. Drugsgebruik, zowel hard- als softdrugs, is voor de deelnemers en de vrijwilligers verboden.

F. Omgaan met seksualiteit

1. De algemene regel is dat tijdens (kamp)activiteiten niet gemengd wordt geslapen door de deelnemers.
2. De vrijwilliger gaat geen relatie aan met een deelnemer.
3. De vrijwilliger zal geen ongepast gedrag vertonen, of gedrag dat als zodanig zou kunnen worden gezien.

G. Omgaan met veiligheid

1. Als vrijwilliger ben je verantwoordelijk voor de gezondheid en veiligheid van de deelnemers. Dit houdt in dat jouw gezondheidstoestand geen risico's mag meebrengen voor de gezondheid of veiligheid van de deelnemers of de andere begeleiders.
2. Er wordt alleen gezwommen in het bijzijn van vrijwilligers, tenzij er anderszins officieel toezicht is.
3. Als je gaat fietsen met een groep: Bekijk tevoren de route op gevaarlijke punten, spreek een (fluit) signaal af om te stoppen. Laat een leidinggevende voor en achteraan fietsen
4. Als je auto rijdt met deelnemers, let dan op regels als autogordels, kinderen onder 12 jaar niet voorin, etc. Neem de maximale snelheid in acht! Alcoholgebruik is daarbij uit den boze.
5. Regel bij activiteiten vooraf wie de EHBO verzorgt. Deze vrijwilliger is verantwoordelijk voor aanwezigheid van materiaal en de uitgifte van (hoofd)pijnstillers. Bij ongeval of ziekte geen risico nemen, en niet aarzelen een dokter te raadplegen. Overweeg om zorg voor medicijnen van deelnemers over te nemen.

Sancties

Indien een vrijwilliger zich moedwillig niet aan deze regels wil houden en/of deze regels op grove wijze schendt, zal de desbetreffende vrijwilliger met onmiddellijke ingang worden geschorst van zijn/haar taak, dan wel uit de vereniging worden gezet. Indien er sprake is van een strafbaar feit, zal niet gearzeld worden om aangifte te doen.

Vastgesteld door het bestuur van YMCA, mei 2016.

Bijlage 3: Stijlen van begeleiding

De uitvoering van het jeugdwerk gebeurt door vrijwilligers die het belangrijk vinden dat de jeugd mogelijkheden heeft om elkaar te ontmoeten. Vrijwilligerswerk gebeurt in de vrijetijd, maar is niet geheel vrijblijvend. Met elkaar is het goed om de verwachtingen te bespreken, maar ook samen te kijken wat iedereen nodig heeft om het naar zijn /haar zin te hebben. Door te ondersteunen en te sturen kan een vrijwilliger zich ontwikkelen en wordt er een relatie opgebouwd met de vrijwilliger. Voor een goed proces in omgang met vrijwilligers kan je onderstaande begeleidingsstijlen gebruiken.

Taakgericht sturen

- Zeggen wat de vrijwilliger moet doen, waar en wanneer.
- Concrete opdrachten geven.
- Controleren of de opdrachten uitgevoerd worden.

Relatiegericht ondersteunen

- Luisteren
- Motiveren
- Betrokkenheid bevorderen bij het oplossen van problemen en het nemen van besluiten.

Niveau en stijl van begeleiding

Voor elke situatie schat je het niveau van de vrijwilliger in. Dit doe je op basis van bekwaamheid, zelfvertrouwen en motivatie. Gebruik hiervoor de volgende indeling in competentieniveaus:

Niveau 1: Onbekwaam en onzeker.

Niveau 2: Onbekwaam, maar zelfverzekerd en/of sterk gemotiveerd.

Niveau 3: Bekwaam, maar onzeker of minder gemotiveerd.

Niveau 4: Bekwaam, zelfverzekerd en sterk gemotiveerd.

In de praktijk zal meestal sprake zijn van een combinatie van taakgerichte en relatiegerichte begeleiding. Afhankelijk van de taak kan je sturen en ondersteunen combineren tot verschillende manieren van begeleiding. De vier verschillende stijlen van leidinggeven sluiten aan bij het ingeschatte competentieniveau van de vrijwilliger: instrueren, overtuigen, coachen en delegeren.

1. Instrueren (veel sturen, weinig ondersteunen)

- Vertel nauwkeurig wat je van de vrijwilliger verwacht
- Zie er op toe dat de taak goed wordt uitgevoerd
- Neem zelf beslissingen, dit doet de vrijwilliger nog niet

*Instrueren is effectief voor **niveau 1**: bijvoorbeeld bij nieuwe vrijwilligers die nog niet zijn ingewerkt.*

2. Overtuigen (veel ondersteunen, veel sturen)

- Geef veel aanwijzingen ('Zó moet het') en vertelt ook precies waarom het zo moet
- Controleer of het werk inderdaad zo gedaan is
- Geef gelegenheid voor het stellen van vragen en leg iets zo nodig nog een keer uit
- Neem zelf nog de beslissingen, dit doet de vrijwilliger nog niet

*Overtuigen is effectief voor **niveau 2**: bijvoorbeeld voor enthousiaste vrijwilligers die (nog) niet precies weten wat ze moeten doen.*

3. Coachen (veel ondersteunen, weinig sturen)

- Vraag de vrijwilligers om suggesties, je bevordert discussie en vraagt om een bijdrage
- Beslissingen neem je samen met de vrijwilliger
- Help bij het formuleren en oplossen van problemen
- Blijf aanmoedigen, motiveren, complimenten geven

*Coachen is effectief voor **niveau 3**: bijvoorbeeld bij vrijwilligers zonder veel zelfvertrouwen, maar mét de kennis en vaardigheid om de taken goed uit te kunnen voeren.*

4. Delegeren (weinig ondersteunen, weinig sturen)

- De vrijwilliger voert zelfstandig het werk uit
- Controleer en motiveer af en toe
- De vrijwilliger kan zelf beslissingen nemen
- Blijf wel de eindresultaten bewaken

*Delegeren is effectief voor **niveau 4**: bijvoorbeeld bij vrijwilligers die zelfstandig werken en hun taken goed uitvoeren.*